

Mål nr 05-260
P.ans. 9903866-3

PATENTBESVÄRSRÄTTENS

DOM

meddelad 2009-02-19 efter överklagande av Patent- och registreringsverkets beslut, se bilaga 1.

Klagande: Danogips AS (invändare)

Ombud: Ehrner & Delmar Patentbyrå AB

Motpart: BPB Gyproc Nordic – East AB (patenthavare)

Ombud: Ström & Gulliksson AB

Målet gäller: Patent på ”Sätt vid behandling av gipsskivor eller -plattor”.

DOMSLUT

Patentbesvärsrätten bifaller inte överklagandet.

LC

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Org.nr
Box 24160	Linnégatan 87 D	08-783 38 50	08-783 76 37	202100-3971
104 51 Stockholm				

YRKANDEN

Invändaren vidhåller yrkandet att patentet ska upphävas.

Patenthavaren bestrider ändring.

BAKGRUND

Uppfinningen

Enligt patentets beskrivning avser uppfinningen ett förfarande vid behandling av gipsskivor eller gipsplattor, som ska vara monterade på ett ramverk i väggkonstruktioner eller som beklädnad i tak och på väggar. Härvid innefattas skivor eller plattor som består av en gipskärna med ett skyddande och bindande skikt av papper på vardera sidan, skivor och plattor som består av en blandning av gips och fibermaterial, eller generellt varje skiva eller platta som innehåller gips som en väsentlig beståndsdel.

Uppfinningen avser behandling av alla slags gipsskivor som är perforerade med exempelvis cirkulära eller kvadratiska öppningar eller med slitsar, varvid perforeringen är utförd genom exempelvis stansning eller sågning. Sådana perforerade gipsskivor är ofta försedda med ett vävt eller filtat textilmaterial på ena sidan, vilket i kombination med öppningarna eller slitsarna förbättrar gipsskivans ljudabsorberande egenskaper.

Genom perforering av gipsskivan åstadkoms frilagda snittytor i öppningarna eller slitsarna, från vilka gipspartiklar lossnar och avges till omgivningen i form av damm vid transporterering eller montering av skivorna, vilket är ett problem vid hanteringen av perforerade gipsskivor. Borstning av skivorna för att avlägsna dammet har bedömts vara otillräckligt.

Syftet med föreliggande uppfinning är att eliminera problemet med förekomsten av gipsdamm genom behandlingssteg som lätt kan

inordnas i en automatisk kontinuerlig produktionslinje utan att ändringar i tillverkningsförfarandet är nödvändiga.

Enligt uppfinningen uppnås detta syfte genom att de perforerade skivorna under förflyttning längs en bana besprutas med vatten riktat mot de motsatta ytorna på skivorna för att tränga in i öppningar eller slitsar, och att vatten avlägsnas från skivorna under förflyttning medelst luftknivar, som blåser tryckluft mot skivorna och suger bort vatten därifrån.

Genom detta sätt kan damm effektivt avlägsnas från gipsskivorna utan att skador förorsakas på dem. Då små mängder vatten kan användas för effektiv rengöring av skivorna och vattnet blåses och/eller suges från skivorna, kan förbrukningen av energi för torkningen av skivorna efter vattenbesprutningen hållas på en acceptabelt låg nivå.

Patentkravet 1 har följande lydelse:

Sätt vid behandling av perforerade gipsskivor, **kännetecknat** av att gipsskivorna (G) efter att ha perforerats behandlas genom följande steg:

- de individuella skivorna förflyttas längs en bana,
- de i rörelse varande skivorna besprutas med vatten, som riktas mot de motsatta ytorna på skivorna för att intränga i öppningar eller slitsar, som upptagits genom perforeringen av skivorna, och
- vatten borttages från de i rörelse varande skivorna medelst luftknivar som blåser tryckluft mot skivorna och suger bort vatten därifrån.

Det överklagade beslutet

Patentverket har avslagit den framförda invändningen, enligt vilken hävdas bristande nyhet och uppfinningshöjd, dels genom öppen utövning, dels genom känd teknik i anförda patentskrifter.

Känd teknik

Invändaren har i Patentbesvärsrätten alltjämt hävdat ovan anförda grunder samt vidhållit de vid handläggningen i Patentverket åberopade skrifterna, nämligen skrifterna A - E enligt nedan:

A : Orderbekaftelse av 1996-04-11 från säljaren Böll-Tech APS till köparen Danogips A/S rörande köp av betspåföringsmaskin.

B : Orderbekaftelse av 1997-04-01 från säljaren Aagaard Maskinfabrik I/S till köparen Danogips A/S rörande köp av betspåföringsmaskin.

C : Beskrivning av 2002-03-22 av sättet att behandla gipsskivor medelst befintliga betspåföringsmaskiner hos Danogips A/S.

D : WO 98/10908

E : US 5.817.262

I skriften D anges ett sätt att skära gipsskivor genom kapning från en rålängd medelst en justerbar knivanordning på sådant sätt att onödigt spill vid kapningen undviks.

I skriften E anges framställning av fiberförstärkta vattenresistenta gipsplattor från en vattenhaltig emulsion av kalciumsulfat, cellulosa fibrer och siloxan, som filtreras och pressas till skivor.

Parternas utveckling av talan

Invändaren anför i sammanfattning följande:

Åberopade grunder vid överklagandet är bristande nyhet och uppfinningshöjd, dels genom öppen utövning, dels genom tidigare känd teknik i de åberopade patentskrifterna.

Av den ingivna orderbekaftelsen av 1997-04-01 från Aagaard Maskinfabrik I/S framgår det tydligt att invändaren har träffat

avtal om leverans av en betsmaskin för bindning av gipsdamm i skivor. Uttrycket betsmaskin antyder att maskinen också används i möbelindustrin för påsprutning av bets på möbeldelar och efterföljande borttagning av betsen från möbeldelen genom en s.k. luftkniv. Detta är således principiellt en motsvarande process som vid förfarandet enligt patentet. Betsmaskinen har utan ombyggnad kunnat användas för dammbindning i gipsskivor, varvid man endast behöver spruta vätska (vatten) i stället för bets genom dysorna och justera luftkniven med hänsyn till det aktuella föremålet.

Det framgår vidare av nämnda orderbekräftelse att maskinen är försedd med

- en uppsättning sprutdysor med utbytbara dysor och filter, placerade på inställbara rör över rullbanan med svängbara rörstycken för inställning av dysorna,
- ett stängt sprut- och utblåsningshus med fönster och öppningsbara inspektionsluckor på båda sidorna om maskinen, varvid ges möjlighet till en snabb och effektiv rengöring samt kontroll av påsprutningen,
- en uppsättning utblåsningsdysor för utblåsning av överskottsvatten
- en utsugning under rullarna

Även om orderbekräftelsen inte direkt beskriver förfarandet enligt patentet steg för steg, kan det inte råda något tvivel om att maskinen har till ändamål att binda gips i gipsskivor genom en process, som innehåller ett steg, där det via sprutdysor över en rullbana utströmmar en vätska (vatten), samt ett andra steg, där det i ett utblåsningshus utblåses överskottsvatten, och där det under rullbanan är anordnad en utsugningsanordning.

Det ingivna bestyrka intyget från Danogips av 2002-03-22 eliminerar eventuella kvarvarande tvivel om att den i handeln allmänt tillgängliga betsmaskinen har använts till att genomföra ett förfarande enligt patentets krav 1. Maskinen har varit i drift på användarens fabrik i Hobro i flera år före patentets prioritetsdag den 27 oktober 1999. Anläggningen är sådan att

förfarandet under denna period har varit tillgängligt för en större och obestämd krets av personer. Patenthavaren har inte heller förnekat att betsmaskinen som sådan har varit allmänt tillgänglig i handeln eller att den har levererats till användaren före prioritetdagen. Däremot har patenthavaren bestridit att maskinen, eller i varje fall förfarandet enligt patentet, skulle ha gjorts tillgängligt för en större och obestämd krets på ett nyhetsskadligt sätt.

Vi hävdar därför principiellt att innehållet i patentets krav 1 saknar nyhet till följd av användarens öppna utövning av förfarandet enligt uppfinningen i dennes verksamhet före patentets prioritetdag. I andra hand hävdar vi att förfarandet enligt patentkravet 1 utgör en närliggande användning av en i sig känd maskin, varvid förfarandet enligt patentet saknar uppfinningshöjd.

De vid överklagandet vidhållna skrifterna D och E har inte ytterligare berörts vid användarens besvärsmotivering. Vid användningen i Patentverket har användaren anfört att stegen a) och b) enligt patentkravet 1 i sig själva är allmänt kända genom dessa skrifter. Härvid avses med steget a) att gipsskivorna förflyttas längs en bana, samt avses med steget b) att gipsskivorna besprutas med vatten mot de motsatta ytorna.

Patenthavaren anför i sammanfattning följande:

Det åberopade intyget, dokument C, kan inte av patenthavaren godtas som bevis om öppen utövning av det i patentkraven angivna förfarandet vid behandling av perforerade gipsskivor. Intyget är inte inriktat på ett sådant förfarande utan är inriktat på den inte närmare åskådliggjorda konstruktionen av en maskin för betsning av gipsplattor. I den mån funktionen hos maskinen anges vara att avlägsna vatten/betsmedel/färgvätska från plattorna, är funktionsbeskrivningen baserad på det som avslöjas i patentet. Att rengöring av plattorna inte är ett primärt ändamål vid användning av maskinen framgår för övrigt av passusen om att överskott av damm och föroreningar avlägsnas,

dvs. resten får bli kvar på plattorna. Inga omständigheter har angetts som styrker de lämnade uppgifterna om funktionen. Vidare framgår inte att intygsgivarna känner till att intyget ska användas som bevis i en invändning mot ett patent och är medvetna om sitt därav följande ansvar för uppgifternas sanningsenlighet.

Genom överklagandet har således inte framkommit något som ger stöd för invändarens påstående att uppfinningen skulle sakna nyhet och uppfinningshöjd.

DOMSKÄL

Det problem, som uppfinningen avser att lösa, är att eliminera det damm, som lossnar från frilagda snittytor i öppningarna eller slitsarna hos perforerade gipsskivor. Sådant damm medför problem vid lagring, distribution och användning av skivorna.

Lösningen enligt uppfinningen innebär ett förfarande för behandling av skivorna i syfte att befria dem från kvarvarande damm efter perforering och borstning. Förfarandet innefattar besprutning av skivor, som är i rörelse längs en bana, med vatten riktat mot de motsatta ytorna på skivorna så att vattnet tränger in i öppningar eller slitsar, samt borttagande av vatten från skivorna i rörelse medelst luftknivar, som blåser tryckluft mot skivorna och suger vatten ifrån dem. Härmed uppnås ett effektivt avlägsnande av damm med hjälp av små mängder vatten och en låg energiförbrukning.

De båda anförda skrifterna D och E kan inte anses ange någon nära bakgrund till förfarandet enligt uppfinningen, då i dessa angiven teknik beträffande hanteringen av gipsskivor avser helt andra aspekter än det ovan angivna.

Patentbesvärsträtten konstaterar att vid två tidpunkter före ansökningens ingivande har leveransavtal för två s.k. betsmaskiner tecknats för leverans till Danogips A/S, såsom framgår av de ingivna skrifterna A och B.

I skriften A av 1996-04-11 från Böll-Tech APS anges maskinen vara avsedd för påsprutning av tunn vattenbaserad färg, se sid. 1, tredje stycket, vilket innefattar en lista över maskinens utrustning. Vad som ska målas framgår inte av den löpande texten, men överst på sidorna 2, 3 och 4 anges texten gälla betsmaskin för målning av gipsskivor.

I skriften B av 1997-04-01 från Aagaard Maskinfabrik I/S anges enligt rubriken maskinen vara avsedd för bindning av gipsdamm i gipsskivor. Skrivelsens tredje stycke på sid. 1 omfattar en lista över maskinens utrustning, vilken i allt väsentligt överensstämmer med motsvarande lista i dokument A. I rubriken till listan anges Betspåföringsmaskin typ ABM 1300, samt att denna är avsedd för sprutning av tunn vattenbaserad färg, dvs. samma rubrik och samma text som på motsvarande ställe i skriften A.

Skrifterna A och B får således anses avse samma typ av maskin, inköpta vid två olika tillfällen av två olika leverantörer, vid tidpunkter före patentets prioritetsdag, samt använda på i huvudsak samma sätt.

En analys av den levererade maskinens tekniska särdrag enligt den åberopade skriften B visar att maskinens väsentliga delar innefattar

- sprutdysor ovanför en rullbana,
- ett sprut- och utblåsningshus med fönster och öppningsbara inspektionsluckor,
- ett uppsamlingskar för vätska,
- avblåsningsdysor för avblåsning av överskottsvatten,
- utsug under rullbanan.

Någon ritning eller ytterligare illustration av hur den använda maskinen var uppbyggd har inte ingivits. Inte heller har möjliga användningar av maskinen angivits, dvs. vilka behandlingssteg eller förfarandesteg som utfördes med hjälp av maskinen. Behandling av perforerade gipsskivor har inte angivits, endast uttrycket ”bindning av gipsdamm i gipsskivor”.

Den efter ansökningens prioritetsdag ingivna skriften C av 2002-03-22 avser enligt överklagandeskrivelsen ett intyg och har i Patentbesvärsträtten ingivits i original. Nämnda intyg får anses vara avsett att närmare belysa maskinens möjligheter till utnyttjande vid behandling av gipsskivor samt att styrka att maskinen har arbetat öppet, dvs. att dess användning har skett på ett sådant sätt att utomstående har kunnat få kännedom om maskinen och dess möjliga funktioner. I skriften C anges att anläggningen är inkapslad i ett maskinstativ med öppningsbara inspektionsdörrar av glas men anges inte huruvida utomstående personer härigenom har kunnat få kännedom om maskinen och dess möjliga funktioner. Vidare anges i skriften C som en av möjliga funktioner hos maskinen att gipsskivor som är perforerade kan behandlas. Dock anges inte explicit att perforerade skivor verkligen har behandlats. Detta framgår inte heller av skrifterna A och B.

Vid bedömning av om en uppfinning har öppet utnyttjats gäller att övertygande fakta ska framläggas beträffande **när** det påstådda utnyttjandet har skett, **vad** det påstådda utnyttjandet omfattar samt **hur** det påstådda utnyttjandet har skett, dvs. om det har varit öppet eller konfidentiellt.

Den angivna tidpunkten för utnyttjande av maskinen enligt A och B ligger före patentets prioritetsdag, varför kriteriet beträffande tidpunkten är uppfyllt.

Den i A och B använda maskinen för behandling av gipsskivor kan med ledning av det som anges i skriften C anses ha varit tillgänglig för utomstående, med hänsyn till uppgiften att maskinen innebär en teknik som används inom många andra verksamheter. Maskinen som sådan, som anges i skrifterna A och B, kan således anses ha varit öppet utnyttjad före patentets prioritetsdag.

Beträffande frågan om **vad** det påstådda utnyttjandet omfattar kan konstateras att behandlingen av gipsskivor enligt uppfinningen skiljer sig från de förfaranden som har varit möjliga med hänsyn till

det som kan utläsas ur skrifterna A och B, dels genom att behandlingen enligt uppfinningen avser perforerade gipsskivor och dels genom att borttagandet av vatten i det tredje steget sker genom användning av luftknivar, vilka särdrag inte kan utläsas ur A och B. Enligt det efter ansökans prioritetsdag inkomna intyget C rörande den använda maskinens funktioner är syftet att den påsprutade vätskan ("medlet") ska tränga in i gipsskivan och binda löst sittande damm och eventuellt färga detta, varefter blåsning eller sugning görs för att avlägsna överskott av vatten, vilket således innebär att viss mängd vätska finns kvar på skivorna. Enligt uppfinningen är syftet att det påsprutade vattnet ska tränga in i de perforerade skivornas öppningar, varefter vattnet, enligt patentkravet 1, borttages, vilket sker medelst luftknivar, dvs. skivorna torkas med hjälp av dessa.

Vid perforering av gipsskivor erhålls frilagda snittytor och därmed problem med att gipspartiklar frigörs i form av damm. Enligt beskrivningen är syftet med uppfinningen att eliminera damm som avges från perforerade skivor. Möjliga behandlingar med hjälp av maskinen enligt skriften B kan inte anses vara relaterade till perforerade gipsskivor utan får med ledning av skriftens rubrik anses vara att binda damm i gipsskivor.

Enligt definitionen av en luftkniv utgör denna ett sätt att rengöra, torka eller kyla materialdetaljer, materialflöden och transportband under utnyttjande av den s.k. coanda-effekten. Denna effekt innebär att ett flöde med en hög hastighet uppnår vidhäftning till en yta, vilket medför att omgivande luft sätts i rörelse. Med en liten mängd tryckluft som drivkälla dras luft i omgivningen med av luftkniven och skapar en ridå med stor volym och hög hastighet för exempelvis renblåsning. Härvid erhålls en hög förstärkningsfaktor för meddragen luft i förhållande till förbrukad tryckluft. Användning av en luftkniv vid behandlingen enligt uppfinningen innebär således att renblåsningen efter besprutningen med vätska sker under speciella betingelser, vilket medför energibesparing. Av patentkravet 1 framgår vidare att luftknivarna både kan blåsa tryckluft mot skivorna och suga bort vatten därifrån, jämför beskrivningen sid. 3, rad 32 – sid. 4, rad 16. Begreppet luftkniv

förekommer inte i skrifterna A och B, inte heller i skriften C men används utan närmare förklaring i invändarens överklagande-skrivelse av 2006-02-27 på sid. 1, andra stycket samt sid. 2, rad 2. Möjliga behandlingar med hjälp av maskinen enligt skriften B kan inte anses avslöja att angivna anordningar för avblåsning och utsugning av vätska kan medföra att ett förfarande av luftknivsprincip erhålles.

Sammanfattningsvis finner Patentbesvärsrätten att en maskin enligt skrifterna A och B har öppet utnyttjats före patentets prioritetsdag. Det som faktiskt har bevisats är att en maskin som sådan har öppet utnyttjats med syftet att färga gipsskivor eller att binda damm i gipsskivor. Förfarandet enligt uppfinningen uppvisar nyhet i förhållande till sådana förfaranden med hjälp av den utnyttjade maskinen, som kan utläsas ur dessa skrifter. Vidare löser förfarandet enligt uppfinningen ett delvis annorlunda problem genom att perforerade gipsskivor behandlas för eliminering av damm, varvid en behandling som innefattar användning av luftknivar medför en effektiv lösning. En sådan lösning kan inte anses vara närliggande för en fackman med kännedom om det förfarande som kan ha utövats med användning av maskinen enligt skrifterna A och B. Förfarandet enligt patentkravet 1 har således uppfinningshöjd.

Med hänsyn till det ovan anförda ska överklagandet inte bifallas.

Rune Näsman

Gunilla Sandell
Referent

Annika Ryberg

Enhälligt

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE, se bilaga 2 (Formulär A)